

DOM

Afsagt den 13. maj 2015 i sag nr. **BS 29C-5617/2011:**

A

...

2800 Lyngby

mod

Erstatningsnævnet

Civilstyrelsen

Gyldenløvesgade 11, 2.

1600 København V

(ikke momsregistreret)

Sagens baggrund og parternes påstande

Denne sag, der er anlagt den 12. oktober 2011, vedrører spørgsmålet om, hvorvidt sagsøger i medfør af den dagældende offererstatningslov § 10, stk. 1, uden unødigt ophold har indgivet politianmeldelse om den voldtægt, hun var udsat for natten mellem den 16. og 17. maj 2008, og i benægtende fald, om betingelserne i samme lovs § 10, stk. 2, for fravigelse af kravet om indgivelse af anmeldelse uden unødigt ophold er opfyldt.

Sagsøger har nedlagt påstand om, at sagsøgte tilpligtes at anerkende, at der er sket rettidig anmeldelse efter offererstatningslovens § 10 og til derefter at realitetsbehandle sagsøgers ansøgning om erstatning.

Sagsøgte har nedlagt påstand om frifindelse.

Oplysningerne i sagen

Sagsøger blev natten mellem den fredag, den 17. og lørdag, den 18. maj 2008, på en parkeringsplads ved Søborg Hovedgade udsat for en voldtægt forøvet af en ukendt gerningsmand.

Hun rettede umiddelbart efter voldtægten henvendelse ved Buddinge politistation, der var weekend-lukket.

Mandag, den 19. maj 2008 fortalte sagsøger sin søn om voldtægten. Denne rettede omgående telefonisk henvendelse til politiet. Samme dag opsøgte sagsøger sammen med sin søn opsøgte sagsøger politistationen i Buddinge, hvor hun, efter at hun sammen med politiet havde været på gerningsstedet, fik at vide, at sagen ikke hørte under Gladsaxe politi, men at hun skulle rette henvendelse til politiet i Gentofte.

Samme dag opsøgte sagsøger endvidere sin praktiserende læge, som hun fortalte om voldtægten. Hun fik medicin mod svamp i skeden, der var opstået efter voldtægten.

Sagsøger rettede henvendelse til flere politistationer i perioden frem til den 23. maj 2008, herunder politiet i Gentofte. Den 23. maj 2008 fik hun telefonisk af Gladsaxe politi at vide, at hun skulle henvende sig til Gladsaxe politi mandag den 26. maj 2008 med henblik på

anmeldelse af voldtægten. Modet svigtede imidlertid sagsøger, og hun anmeldte først voldtægten tirsdag den 27. maj 2008, hvorefter politiet efterforskede sagen.

Den 18. november 2008 traf Nordsjællands politi afgørelse om at indstille efterforskningen i sagen, jf. retsplejelovens § 749, stk. 2.

Efterfølgende søgte sagsøger om erstatning hos sagsøgte.

Den 21. oktober 2010 traf sagsøgte afgørelse på det foreliggende grundlag, jf. offererstatningslovens § 14, stk. 3.

I sagsøgtes afgørelse er anført blandt andet følgende:

"...Erstatningsnævnet har besluttet at afslå Deres klients ansøgning, fordi forholdet ikke er anmeldt til politiet uden unødigt ophold.

Det fremgår af sagen, at Deres klient anmeldte forholdet til politiet den 27-05-2008.

Nævnet finder ikke, at anmeldelse af forholdet til politiet 10 døgn, efter at forholdet er begået, kan anses for anmeldelse uden unødigt ophold.

Nævnets afgørelse er truffet i medfør af § 10, stk. 1, i offererstatningsloven. Herefter er det en betingelse for at få erstatning fra staten, at lovovertrædelsen er anmeldt til politiet uden unødigt ophold. Efter nævnets praksis anses dette normalt for at være inden for 24 timer.

Nævnet kan dog se bort fra en senere politianmeldelse, hvis forholdene taler for det. Det følger af § 10, stk. 2, i samme lov.

Nævnet finder ikke, at der foreligger oplysninger i sagen, som medfører, at nævnet skal se bort fra den sene anmeldelse.

Nævnet har i den forbindelse noteret sig, at Deres klient ved anmeldelsesrapport af 27-05-2008 har oplyst, at grunden til, at der først sker anmeldelse den 27-05-2008 er, at hun var i chok, og at hun blev henvist fra politistation til politistation.

Deres klient har endvidere ved afhøringsrapport af 27-05-2008 forklaret, at hun tog telefonisk kontakt til politiet i Albertslund mandag den 19-05-2008, hvorfra hun blev henvist til Bellahøj Politi og videre til Gladsaxe Politi.

Deres klient har derudover forklaret, at hun først fredag den 23-05-2008 rettede telefonisk henvendelse til Gladsaxe Politi, som anmodede hende om at møde op om mandagen. Deres klient mødte dog først op den 27-05-2008.

Henset til disse omstændigheder finder nævnet ikke, at der er sket anmeldelse uden unødigt ophold..."

Sagen har været forelagt for Retslægerådet, der den 23. februar 2015 har afgivet følgende udtalelse:

"...Med sagens tilbagesendelse skal Retslægerådet besvare de stillede spørgsmål således:

Spørgsmål 1:

Med henvisning til traumebeskrivelsen - beskrivelse af overfaldet/voldtægten i de på sagen liggende akter - anmodes Retslægerådet om at oplyse, om en påvirkning, som den A den 16./17. maj 2008 var udsat for, var egnet til at påføre hende en akut stressforstyrrelse (ASD) eller anden psykisk reaktion, der medførte, at hun ikke kunne udvise rationel adfærd.

Spørgsmål A:

Er der i de lægelige akter holdepunkter for, at sagsøger efter overfaldet den 17. maj 2008 var i en psykisk tilstand, som gjorde, at hun var ude afstand til at forlade sit eget hjem eller til at

fortælle om overfaldet for end den 27. maj 2008?

Spørgsmål B:

Giver sagen i øvrigt Retslægerådet anledning til bemærkninger?

Ad spørgsmålene 1, A og B:

Retslægerådet skal bemærke, at der ikke foreligger oplysninger, som muliggør besvarelsen af, om sagsøger i dagene efter 16.05.08/17.05.08 var i en ændret sindstilstand, som kan have medført ikke rationel adfærd. Der foreligger således ingen valide beskrivelser af sagsøgers psykiske tilstand fra

de følgende dage, og indhentning af nye erklæringer vil ikke kunne belyse problemstillingen yderligere.

De stillede spørgsmål kan derfor ikke besvares..."

Sagsøger og sagsøgte er enige om, at sagsgenstandens størrelse er 900.000 kr.

Sagsøger har retshjælpforsikring.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af sagsøger A.

Sagsøger A har forklaret, at efter voldtægten gik hun hen til Buddinge politistation for at anmelde voldtægten. Hun ved ikke hvor lang tid, der gik. Måske et kvarter. Der var weekendlukket på politistationen.

Derefter gik hun hjem. Hun husker ikke hvordan. Hun gik i bad flere gange i løbet af weekenden. Hendes søn har fortalt hende, at hun sad i badet hele weekenden.

Hun husker svagt, hvad hun forklarede til politirapporten.

Foreholdt sin forklaring til bilag 2, side 5, om, hvorfor hun ikke tog kontakt til politiet, forklarede hun, at om mandagen den 19. maj 2008 pressede hendes søn B på for at få at vide, hvad der var sket. Hun fortalte ham det. Hun hørte ham ringe til Buddinge politistation og sige, at hans mor var blevet voldtaget. Hun vågnede brat op og overtog telefonen og talte med politiet. Hun og B tog samme dag på Buddinge politistation, hvor hun fik at vide, at de skulle ud til gerningsstedet. Ude på parkeringspladsen drøftede de meget, hvilken politistation, der havde ansvaret for sagen. Hvis gerningsstedet var det ene sted, var det den ene politistation, og hvis det var det andet sted, var det en anden politistation. Politiet i Buddinge sagde, at det var Gentofte politi, der skulle tage sagen.

Hun har været på politistationerne i Buddinge, Albertslund og Gentofte. Hun blev henvist rundt til forskellige stationer i de første 14 dage efter voldtægten. Hun blev ikke afhørt, men blev på de forskellige stationer henvist til en anden politistation.

På daværende tidspunkt var Buddinge politistation en politistation og Gentofte en anden.

Forevist bilag 1, anmeldelsesrapport af 27. maj 2008, forklarede hun, at det var sidste omgang af hendes henvendelser. Hun blev af politiet kørt fra Buddinge politistation ved Buddinge Station til Gentofte politistation.

Hendes liv gik i stå efter voldtægten. Omgivelserne trak sig. Hun spillede tidligere saxofon og styrketrænede. Hun havde også et netværk.

I perioden efter voldtægten var hun i en osteklokke og tilskuer til sit eget liv. Det ville ligesom ikke synke ind.

Der var nogle ting fra barndommen, der blev genaktiveret, blandt andet hendes spiseforstyrrelse. Hun spiste for eksempel for 7-8.000 kr. chokolade og flødeskumskager og måtte have hjælp til at betale sin husleje.

Den dag, hvor hun blev kørt til Gentofte politistation, gjorde hun det klart for politiet, at nu måtte der ske noget. Hun havde været rundt til mange politistationer. Hun følte sig snavset og ulækker. Hun følte, at det var hende, der var kriminel.

Hun har ikke længere kontakt til sin søn. Han kan ikke kapere, at hans mor er blevet voldtaget. Det har han meldt ud. Derfor ønsker hun ikke, at han skal føres som vidne.

Hun var blevet henvist til Albertslund politistation fra Buddinge politistation. De andre stationer henviste hende til Buddinge politistation.

Hun hørte stort set ikke fra politiet frem til beslutningen om at indstille efterforskningen. Hendes daværende ven C, der er politimand, troede ikke på, at hun var blevet voldtaget. Hun havde også indtrykket af, at politiet ikke troede på hende.

I dag har hun det skidt. Hun lægger ting på dørhåndtagene for at se, om der har været nogen. Hun sover dårligt. Hun er lige blevet opereret i knæet for bruskskader efter voldtægten. Hun har også muskelskader. Brystimplantaterne er ikke blevet skiftet, da hun ikke har økonomi til det.

Foreholdt bilag 17, forklarede hun, at hun fik ordineret antibiotika af sin egen læge. Hun mener, at det var B, der hentede medicinen.

Foreholdt bilag 5, forklarede hun, at hun var under uddannelse og læste HF. Hun fik kontanthjælp ved siden af og skulle derfor fritages for mødepligt af kommunen.

Parternes synspunkter

Sagsøger A har i påstandsdokument af 14. september 2012 anført følgende:

"...Til støtte for påstanden gøres følgende anbringender gældende:

at sagsøgeren blev voldtaget den 17. maj 2008 på en parkeringsplads Søborg Hovedgade 26, 2860 Søborg,

at sagsøgeren anmeldte voldtægten på Gentofte Politistation den 27. maj 2008 kl. 15.00,

at sagsøgerens anmeldelse til Politiet var rettidigt og dækket af ordlyden "uden nødvendig ophold" i dagældende voldsoffererstatningslov § 10, når henses til,

at sagsøgeren var i chok efter voldtægten,

at sagsøgeren var psykisk ude af balance og skamfuldt efter voldtægten,

at sagsøgeren ikke magtede at overvinde praktiske forhindringer i relation til anmeldelse via telefon eller på anden måde,

at sagsøgeren først den 27. maj 2008 helbredsmæssig fysisk og psykisk var i

stand til at foretage en egentlig anmeldelse, at sagsøgte er forpligtet at tage hensyn til de særlige omstændigheder der er ved en fuldbyrdet voldtægt i forhold til ofret og indregne den faktiske viden der er af generel karakter om voldtægtsofres reelle mulighed for at anmelde en voldtægt. Det er videnskabeligt dokumenteret, at 11% af anmeldte voldtægter sker mere end 1 måned efter overgrebene, og at 25% sker i perioden fra 1 til 30 døgn efter overgrebet. Sagsøgerens adfærd i situationen må betragtes som normal og forventelig og derfor ud fra motiverne til voldsoffererstatningsloven berettiget til erstatning, hvis øvrige erstatningsbetingelser er opfyldt, idet "uden unødigt ophold" i § 10 må fortolkes i overensstemmelse med de faktiske muligheder et ofre har..."

Sagsøgte Erstatningsnævnet har i påstandsdokument af 12. november 2012 anført følgende:

"...Det retlige grundlag for sagen er voldsoffererstatningsloven (offererstatningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 688 af 28. juni 2004 uden senere ændring af 10 ved lov nr. 412 af 9. maj 2011).

Efter offererstatningslovens § 10, stk. 1, 1. led, er erstatning betinget af, at lovovertrædelsen uden unødigt ophold er anmeldt til politiet. Efter fast praksis forstås ved uden unødigt ophold inden for 24 timer. Efter § 10, stk. 2, kan der ses bort fra en senere politianmeldelse, hvis forholdene taler for det. Der skal i henhold til praksis være tale om konkrete forhold af en nærmere kvalificeret art.

Det er sagsøger, der har bevisbyrden for, at betingelserne for erstatning efter loven er opfyldt. Som begrundet i afgørelsen af 21. oktober 2010 (bilag 4) fandt sagsøgte, at der ikke var sket anmeldelse uden unødigt ophold.

Der er ikke oplysninger i sagen, som gør, at der kan ses bort fra den sene anmeldelse. Sagsøgte havde inden anmeldelsen den 27. maj 2008 været i kontakt med politiet både den 19. maj 2008 og den 23. maj 2008. Sagsøger var ikke i en sådan tilstand, at der kan ses bort fra den sene anmeldelse.

En tilsidesættelse af sagsøgtes skøn kræver efter praksis, at der er blevet begået væsentlige sagsbehandlingsfejl, at skønnet var i strid med sagsøgtes egen praksis, eller at det var åbenbart urimeligt. Det har sagsøger ikke godtgjort. Der er derfor ikke grundlag for at tilsidesætte afgørelsen..."

Parterne har i det væsentligste procederet i overensstemmelse hermed.

Rettenns begrundelse og afgørelse

Retten lægger efter bevisførelsen til grund, at sagsøger natten mellem den 16. og 17. maj 2008 var udsat for voldtægt.

Det fremgår af den dagældende lovbekendtgørelse nr. 688 af 28. juni 2004 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser § 10, stk. 1, at erstatning er betinget af, at lovovertrædelsen uden unødigt ophold er anmeldt til politiet.

Efter Erstatningsnævnets dagældende praksis ansås politianmeldelse normalt for at være sket uden unødigt ophold, hvis anmeldelsen var sket inden 24 timer efter gerningstidspunktet.

Det fremgår endvidere af den dagældende § 10, stk. 2, at bestemmelsen i stk. 1, kan fraviges, hvis forholdene taler for det.

I bemærkningerne til lovforslaget er anført blandt andet, at dispensationsadgangen for eksempel vil kunne anvendes i tilfælde, hvor ofret på grund af den begåede forbrydelse har været i en tilstand, der kan minde om chok (uden at være bevidstløs), og hvor den pågældende som følge heraf ikke inden for det første døgn har foretaget politianmeldelse eller rettet henvendelse til myndigheder eller andre, der kunne vejlede om kravet om politianmeldelse. Der kan for eksempel være tale om en ældre person, der bor alene, og som er blevet overfaldet på sin bopæl, eller en medtaget person, som efter en tur på skadestuen tager hjem for at hvile og derfor først anmelder forholdet mere end et døgn efter.

Retten lægger efter bevisførelsen til grund, at sagsøger efter voldtægten natten mellem fredag, den 16. og lørdag, den 17. maj 2008 var i chok, og at denne tilstand varede hele weekenden.

Retten lægger endvidere til grund, at sagsøger mandag, den 19. maj 2008 var i stand til at opsøge sin læge, hvor hun fortalte om voldtægten, ligesom hun fik ordineret medicin mod svamp i skeden, der var opstået efter voldtægten. Sagsøger har endvidere forklaret, at hun den 19. maj 2008 fortalte sin søn om voldtægten, og at denne omgående rettede telefonisk henvendelse til politiet, samt at hun samme dag sammen med sin søn opsøgte politistationen i Buddinge, hvor hun, efter at hun sammen med politiet havde været på gerningsstedet, fik at vide, at sagen ikke hørte under Gladsaxe politi, men at hun skulle rette henvendelse til politiet i Gentofte. Retten lægger endvidere til grund, at sagsøger rettede henvendelse til flere politistationer i perioden frem til den 23. maj 2008, herunder politiet i Gentofte. Den 23. maj 2008 fik hun telefonisk af Gladsaxe politi at vide, at hun skulle rette henvendelse til Gladsaxe politi mandag den 26. maj 2008 med henblik på anmeldelse af voldtægten. Efter sagsøgers forklaring svigtede modet imidlertid sagsøger, og hun anmeldte først voldtægten tirsdag den 27. maj 2008.

Da der således er forløbet 10 dage, fra voldtægten fandt sted, og til anmeldelse skete, finder retten ikke grundlag for at tilsidesætte sagsøgtes afgørelse om, at anmeldelsen ikke er sket uden unødigt ophold, jf. den dagældende lovbekendtgørelse nr. 688 af 28. juni 2004 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser § 10, stk. 1. Retten finder ikke, at sagsøgte ved sin afgørelse herom har anvendt usaglige eller ulovlige kriterier.

Retten finder efter de foreliggende oplysninger, herunder navnlig sagsøgers egen forklaring at måtte lægge til grund, at sagsøgers tilstand den 19. maj 2008 var så meget forbedret, at hun var i stand til at opsøge både sin læge og politistationen i Buddinge sammen med sin søn.

Retten finder herefter ikke grundlag for at tilsidesætte sagsøgtes skøn om, at forholdene ikke taler for at fravige kravet om politianmeldelse uden unødigt ophold, jf. den dagældende lovbekendtgørelse nr. 688 af 28. juni 2004 om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser § 10, stk. 2. Retten har herved lagt vægt på, at sagsøgte ikke findes at have overskredet grænserne for skønnet efter den nævnte bestemmelse og dennes forarbejder eller i øvrigt ved sin afgørelse om dette spørgsmål har anvendt usaglige eller ulovlige kriterier.

Retten finder ikke, at de generelle oplysninger om voldtægtsorfes psykiske tilstand og handlemønstre kan ændre herved i nærværende sag, hvor sagsøger var i stand til at opsøge politiet og sin praktiserende læge mandag, den 19. maj 2008.

Sagsøgte frifindes derfor.

Vedrørende sagens omkostninger forholdes som nedenfor bestemt, idet retten kan oplyse, at der er tilkendt et passende beløb til dækning af udgift til advokatbistand 70.000 kr. og til dækning af øvrige omkostninger. Retten har ved fastsættelsen taget hensyn til sagens værdi, forløb og udfald, herunder at sagen har været forelagt for Retslægerådet.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, Erstatningsnævnet, frifindes.

Sagsøger skal inden 14 dage betale sagens omkostninger til sagsøgte med 70.000 kr.

De idømte sagsomkostninger forrentes efter rentelovens § 8a.